

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av leverandør, kvalifikasjons-/dokumentasjonskrav

Innklagede gjennomførte en åpen tilbudskonkurranse for inngåelse av rammeavtale om levering av byggevarer og håndverkertjenester. Klager anførte at innklagede brøt regelverket ved å avvise klager fra konkurransen, og ved ikke å avvise valgte leverandør. Klagenemnda konkluderte med at innklagede ikke brøt regelverket ved å avvise klager, men at innklagede brøt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandør.

Klagenemndas avgjørelse 30. januar 2023 i sak 2022/1646

Klager: XL-Bygg Myre AS

Innklaget: Øksnes kommune

Klagenemndas

medlemmer: Finn Arnesen, Sverre Nyhus og Kristian Jåtog Trygstad

Bakgrunn:

(1) Øksnes kommune (heretter *innklagede*) kunngjorde 10. juni 2022 en åpen tilbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for levering av byggevarer og håndverkertjenester. Kontraktslengden var fire år inkludert opsjoner. Anskaffelsens verdi var estimert til fire millioner kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 26. august 2022.

(2) I kunngjøringen var det gitt følgende beskrivelse av anskaffelsen:

«Øksnes kommune ønsker å inngå en rammeavtale for kjøp av byggemateriale og håndverkertjenester.

Avtalen gjelder kjøp av materiell som defineres som:

Trelast, byggevarer, enkelt verktøy og malingsprodukter.

Avtalen gjelder kjøp av alle håndverkertjenester som defineres som:

- Innvendig og utvendig malerarbeider

- Klargjøring/renovering av innvendige vegger

- Montering av vegg og gulvkledning

- Enkelt innvendig og utvendig snekkerarbeid

- Beslektete interiørtjenester (montere kjøkken, flatpakker o.l.) Andre tjenester som naturlig kan knyttes til håndverkertjenester hører også inn under denne avtalen.»

(3) Av konkurransegrunnlaget fremgikk det at estimert volum var 50 prosent byggematerialer og 50 prosent håndverkertjenester. Det kunne ikke inngis deltilbud.

- (4) Kontrakt ville bli tildelt tilbudet med det beste forholdet mellom pris og kvalitet, der tildelingskriteriet «Pris» var vektet 90 prosent. Videre fulgte det et kriterium knyttet til miljøledelsessystem med følgende beskrivelse:

«Under dette kriteriet vurderes Miljøledelsessystem med maksimalt 10 poeng fordelt slik.

- Internt system: inntil 4 poeng*
- Miljøfyrtårn sertifisert: 7 poeng*
- ISO 14001 sertifisert: 10 poeng*
- (Miljøfyrtårn og ISO 14001: 10 poeng)»*

- (5) Som kvalifikasjonskrav knyttet til leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner, var det for det første stilt krav om at leverandøren hadde «*erfaring fra sammenlignbare oppdrag*». Om dokumentasjonskravet sto det:

«Beskrivelse av leverandørens inntil 3 mest relevante oppdrag i løpet av de siste 3 årene. Beskrivelsen må inkludere angivelse av oppdragets verdi, tidspunkt og mottaker (navn, telefon og e-post.) Det er leverandørens ansvar å dokumentere relevans gjennom beskrivelsen. Leverandøren kan dokumentere erfaringen ved å vise til kompetanse til personell han råder over og kan benytte til dette oppdraget, selv om erfaringen er opparbeidet mens personellet har utført tjeneste for en annen leverandør.»

- (6) For det annet var det stilt krav om at leverandørene «*som et minimum har et enkelt internt kvalitetssikringssystem*». Innklagede presiserte at man med kvalitetssikringssystem mente «*de systemene og aktivitetene tilbydere bruker for å sikre at tilbyderen kan levere den kvaliteten som er beskrevet i konkurransegrunnlaget og det leverte tilbudet*». Det ble stilt følgende dokumentasjonskrav:

«Det skal dokumenteres at tilbyder har et kvalitetssikringssystem. Som dokumentasjon på at kvalitetssikring er satt i system, bes det om at tilbyder dokumenterer fra egen kvalitetshåndbok innledning og innholdsfortegnelse.

Dersom håndboka ikke er utarbeidet, bes det om en oversikt over gjeldende rutiner. Dersom tilbyder er kvalitetssertifisert etter ISO 9001 standarden, kan likegyldig sertifikat vedlegges istedenfor det ovennevnte.»

- (7) For det tredje var det stilt krav om at leverandørene «*som et minimum har et internt Miljøledelsessystem, eventuelt er miljøsertifisert tilsvarende Miljøfyrtårn, ISO 14001 eller EMAS*». Det ble stilt følgende dokumentasjonskrav:

«Leverandøren skal fremlegge en beskrivelse av leverandørens Miljøledelsessystem. Hvis leverandøren ikke har et tredjepartsertifisert Miljøledelsessystem, skal leverandøren beskrive rutiner og tiltak som iverksettes knyttet til miljøledelsen og som viser at leverandøren har en egen miljøstrategi og dokumenterte miljømål. Viktig er her at systemet kan erkjennes og vises i sin helhet og at det ikke kun henvises til enkelte rutiner, som vil være en naturlig del av et Miljøledelsessystem. Leverandøren skal dokumentere at systemet revideres jevnlig, og at de har et aktivt system for avviksbehandling og forbedringer.

Virksomheten skal dokumentere miljøprestasjon/rutiner innenfor temaene innkjøp, energi, avfall, transport og/eller utslipp (kun relevante tema).»

- (8) Til slutt i dokumentasjonskravet var det angitt at «Hvis leverandøren er Emas, Miljøfyrtårn, eller ISO sertifisert, er det tilstrekkelig hvis dette sertifikatet fremlegges».
- (9) Om bruk av underleverandører sto det i punkt 2.13:

«Leverandøren kan støtte seg på andre virksomheter for å oppfylle kvalifikasjonskravene, jf. foa. § 16 -10 (2). Leverandøren kan ha maksimalt to ledd i leverandørkjeden under seg.

Dersom leverandøren støtter seg på andre foretaks kapasitet for å oppfylle ett eller flere av kvalifikasjonskravene, skal det gis tilstrekkelig dokumentasjon på underleverandøren til å kunne godtgjøre at kravet er oppfylt. Mal på slik forpliktelseserklæring ligger vedlagt, se «Vedlegg – Mal forpliktelseserklæring». Manglende forpliktelseserklæring kan medføre avvisning.

Utfylt egenerklæringsskjema er en forutsetning for videre deltagelse i konkurransen. I tillegg må virksomhetene, som leverandørene støtter seg på, også fylle ut ESPD-egenerklæringsskjema. (...)» [Understreking og uthevet skrift i konkurransegrunnlaget].

- (10) Det var videre stilt følgende kvalifikasjonskrav knyttet til bruk av lærlinger:

«Utførende entreprenør skal til enhver tid være tilknyttet læreordning og ha ansatt lærlinger i bedriften»

- (11) Som dokumentasjonskrav for norske selskaper var det krav om «dokumentasjon på at bedriften er tilknyttet læreordning jfr. "Forskrift om plikt til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter".» Videre ble det stilt krav om «Kopi av lærlingkontrakt e.l. som bekrefter at leverandør ha ansatt lærling».
- (12) Innen tilbudsfristen stilte Optimera AS (heretter valgte leverandør) flere spørsmål om konkurransegrunnlaget, herunder om det var rom for å levere deltilbud. Spørsmålet var blant annet begrunnet med at det var stilt såpass omfattende kvalifikasjonskrav at disse ville være vanskelig å oppfylle. Innklagede svarte at deltilbud ikke ville aksepteres.
- (13) Videre spurte valgte leverandør, med henvisning til forholdsmessighetsprinsippet, om innklagede kunne revurdere kvalifikasjonskravene. Valgte leverandør anførte at innklagede ba om uforholdsmessig mye dokumentasjon for en så liten kontrakt. Valgte leverandør foreslo at for eksempel kravet om bruk av lærlinger kunne tas inn som kontraktsvilkår.
- (14) Innklagede endret kvalifikasjonskravet om lærlinger slik at leverandørene kunne levere dokumentasjon «på at det garanteres at tilbyder tilknytter seg lærlingeordning og ansetter lærling innen 6 måneds frist etter kontraktsinngåelse». Dersom kravet ikke var oppfylt seks måneder etter kontraktsinngåelsen, ble det opplyst at kontrakten kunne bli sagt opp. Det ble samtidig skrevet at man kunne støtte seg på underleverandører for å oppfylle kravet.
- (15) I tilknytning kvalifikasjonskravet om erfaring fra sammenlignbare oppdrag, stilte valgte leverandør spørsmål om det var tilstrekkelig å dokumentere erfaring med salg av byggevarer og håndverkertjenester hver for seg. Valgte leverandør opplyste at det ikke var vanlig at en byggeleverandør også hadde egne håndverkere ansatt, og at de derfor var

nødt til å benytte underleverandør. Innklagede svarte at det var rom for å dokumentere erfaringen for de ulike kategoriene hver for seg.

- (16) Innklagede mottok tilbud fra tre leverandører, herunder fra klager.
- (17) I tilknytning kvalifikasjonskravet «*Kvalitetssikringssystem*», fulgte det av klagers tilbud at et kvalitetssikringssystem var under utarbeidelse. Klager ga videre følgende beskrivelse:

«Vi benytter den digitale plattformen SmartDok for timeføring, HMS-håndbok og internkontroll, samt stoffkartotek og registrering av kvalitetsavvik. Systemet brukes også for sjekklister opp mot våre prosjekter.»
- (18) Det ble opplyst at «*Alle ansatte er gjort kjent med systemet og blir løpende oppdatert i tråd med endringer som bli gjort*».
- (19) Innklagede ba klager om å levere ytterligere dokumentasjon på hvordan «*SmartDok*» ble brukt i den daglige driften som et kvalitetssikringverktøy innenfor et utarbeidet system. Klager sendte ikke inn ytterligere dokumentasjon.
- (20) I tilknytning kvalifikasjonskravet om miljøledelsessystem, hadde klager levert en bekreftelse fra en Miljøfyrtårn-sertifisør om at selskapet var under sertifisering som Miljøfyrtårn, med forventet sertifisering innen Q3 2022. Videre hadde klager ført opp at man støttet seg på morselskapet Øksnes Entreprenør AS for oppfyllelse av kvalifikasjonskravet. Morselskapet hadde ISO 14001-sertifikat.
- (21) I brev av 13. september 2022 ble valgte leverandør informert om at deres tilbud var innstilt som vinner av konkurransen.
- (22) I brev av 14. september 2022 meddelte innklagede klager om at «*tilbud avvises, jf. anskaffelsesforskriften § 9-5 (1) bokstav a*». Innklagede skrev at kvalifikasjonskravet om «*Leverandørens tekniske og faglige kvalifikasjoner*» ikke var oppfylt, og viste til de underliggende kravene om kvalitetssikringssystem og om miljøledelsessystem.
- (23) Hva gjaldt miljøledelsessystemet, mente innklagede at klager selv ikke oppfylte kravet, og videre at det ikke var tilstrekkelig at klager støttet seg på morselskapet for å oppfylle kravet. I tilknytning kravet om et kvalitetssikringssystem, viste innklagede til at klager ikke hadde dokumentert hvordan systemet «*Smartdok*» ble brukt i den daglige driften, og at man ikke hadde levert ytterligere dokumentasjon etter innklagedes forespørsel.
- (24) Klager sendte 21. september 2022 klage på avvisningen og tildelingen. Innklagede opplyste i brev av 2. november 2022 at klagen ikke ble tatt til følge.
- (25) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser 25. november 2022. Innklagede avventer kontraktsinngåelse til klagenemndas avgjørelse foreligger, og saken har derfor vært prioritert av nemnda.
- (26) Nemndsmøte i saken ble avholdt 23. januar 2023.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (27) Innklagede har brutt regelverket ved å avvise klager fra konkurransen for manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravet om tekniske og faglige kvalifikasjoner. Klager har inngitt dokumentasjon som viser oppfyllelse av kravene om kvalitetssikringssystem og miljøledelsessystem. Bruken av morselskapet som underleverandør ved oppfyllelse av kravet til kvalitetssikringssystem er i tråd med konkurransegrunnlaget, og tilsvarer valgte leverandørs løsning.
- (28) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandør. Valgte leverandør har ikke erfaring, miljøledelsessystem eller kvalitetssikringssystem som kreves. Valgte leverandør har opplyst at man vil benytte underleverandører for å gjennomføre håndverkertjenester, men har ikke tilbudt noen underleverandører. Valgte leverandør er heller ikke tilknyttet en lærlingeordning for håndverkere. Miljøfyrtårn-sertifiseringen som valgte leverandør har fremlagt, er utstedt til Optimeras hovedkontor, ikke til «Optimera AS, Lokal avd. Monter Øksnes AS» som har levert tilbud. Miljøfyrtårn-sertifiseringen gjelder engroshandel, ikke håndverkertjenester. Det gjelder andre kriterier for sertifisering ved håndverkertjenester, og sertifiseringen oppfyller ikke kravet i konkurransegrunnlaget.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (29) Innklagede har ikke brutt regelverket ved å avvise klager. For kvalifikasjonskravet «Kvalitetssikringssystem», oppfylte ikke klagers egenerklæring dokumentasjonskravet. For kvalifikasjonskravet om miljøledelsessystem, er henvisningen til morselskapets miljøledelsessystem ikke tilstrekkelig. Opplysningene om at man var i en sertifiseringsprosess som Miljøfyrtårn, oppfylte heller ikke kravet i konkurransegrunnlaget.
- (30) Valgte leverandør oppfyller selv kvalifikasjonskravene, og det har ikke vært nødvendig å støtte seg på underleverandører. Fremlagt dokumentasjon er tilfredsstillende.

Klagenemndas vurdering:

- (31) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder rammeavtale for kjøp av byggevarer og håndverkertjenester, og er kunngjort som en bygge- og anleggsanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til fire millioner kroner. I tillegg til lov om offentlige anskaffelser 17. juni 2016 nr. 73 legger nemnda til grunn at anskaffelsen følger forskrift om offentlige anskaffelser 12. august 2016 nr. 974 del I og II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Avvisning av klager

- (32) Klagenemnda tar først stilling til om innklagede brøt regelverket ved å avvise klager som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravene om tekniske og faglige kvalifikasjoner. Innklagede mente klager ikke oppfylte kravet til kvalitetssikringssystem og til miljøledelsessystem.
- (33) Det følger av forskriften § 9-5 (1) bokstav a at oppdragsgiver «skal» avvise en leverandør som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene.

- (34) Hvordan et kvalifikasjonskrav skal forstås, altså hvilke rettslige rammer konkurransegrunnlaget setter for innklagedes skjønnsutøvelse, kan klagenemnda prøve fullt ut. Ved fastsettelsen av innholdet i kravet, skal det tas utgangspunkt i hvordan en rimelig opplyst og normalt påpasselig leverandør vil forstå kravet.
- (35) Ett av kvalifikasjonskravene til tekniske og faglige kvalifikasjoner var at leverandørene «*som et minimum har et enkelt kvalitetssikringssystem*». Det var presisert at man med system mente «*systemene og aktivitetene tilbyder bruker*» for å sikre at man kan levere «*kvaliteten som kreves av konkurransegrunnlaget og tilbudet*». Dokumentasjonskravet anga at man skulle dokumentere at man hadde et kvalitetssikringssystem, og «*som dokumentasjon på at kvalitetssikring var satt i system*», skulle man legge ved innledningen og innholdsfortegnelsen til kvalitetshåndboken. Dersom man ikke hadde utarbeidet en kvalitetshåndbok, ble det bedt «*om en oversikt over gjeldende rutiner*».
- (36) Klager skrev i sitt tilbud at et kvalitetssystem var «*under utarbeiding*». Dette forstår klagenemnda slik at de på tilbudstidspunktet i utgangspunktet ikke hadde et kvalitetssikringssystem slik kvalifikasjonskravet stilte krav om.
- (37) Klager har anført at deres bruk av plattformen «*SmartDok*» oppfyller kvalifikasjonskravet. Klager har beskrevet at de blant annet brukte «*SmartDok*» til HMS-system, stoffkartotek og registrering av kvalitetsavvik.
- (38) Der leverandøren ikke kan vise til en utarbeidet kvalitetshåndbok, legger kvalifikasjonskravet opp til en viss skjønsmessig vurdering av om leverandørens oversikt over gjeldende rutiner oppfyller kvalifikasjonskravet. Denne skjønnsutøvelsen kan klagenemnda i begrenset grad overprøve.
- (39) Det klager beskriver, er etter klagenemndas syn ikke nødvendigvis det samme som et system som skal sikre kvaliteten på leveransen. For eksempel vil en HMS-håndbok og et stoffkartotek regulere andre forhold enn det som retter seg mot kvaliteten på leveransen. Når klager heller ikke besvarer innklagedes forespørsel om å ettersende dokumentasjon på hvordan «*SmartDok*» ble brukt som kvalitetssikringsverktøy, mener nemnda at innklagede ikke har brutt regelverket når de har konkludert med at klager ikke oppfyller kvalifikasjonskravet.
- (40) Det var videre stilt et kvalifikasjonskrav om at leverandørene hadde et internt miljøledelsessystem, eventuelt at leverandøren var miljøsertifisert i henhold til opplyste standarder. Dersom man ikke hadde et tredjepartssertifisert miljøledelsessystem, skulle leverandørene fremlegge en beskrivelse av eget miljøledelsessystem.
- (41) Klager opplyste i tilbudet at man var i gang med sertifisering som Miljøfyrtårn. Det ble ikke gitt en nærmere beskrivelse av systemet man på dette tidspunktet hadde. Klager opplyste imidlertid at man ville støtte seg på morselskapet for oppfyllelse av dette kravet. Morselskapet var ISO 14001-sertifisert.
- (42) Innklagede begrunnet avvisningen med at det ifølge dokumentasjonskravet skulle fremlegges en beskrivelse av leverandørens eget miljøledelsessystem, og at man ikke kunne se å ha mottatt en slik beskrivelse. Det ble videre vist til at prosessen for å oppnå Miljøfyrtårn-sertifisering ikke ble ansett å være relevant. Det ble vist til at søknaden om sertifisering synes å være sendt etter kunngjøringen av konkurransen. Prosessen med å bli sertifisert ble derfor ikke ansett for å dokumentere at klager hadde «*en egen*

miljøstrategi og dokumenterte miljømål». Videre skrev innklagede at det ikke var tilstrekkelig at klager støttet seg på morselskapet for å oppfylle kvalifikasjonskravet. Innklagede skrev at underleverandøren som har et miljøledelsessystem, bør utføre den relevante delen av kontrakten, og at morselskapet som klager støttet seg på, ikke gjorde dette.

- (43) Morselskapet skulle bistå i kontrakten med betongarbeider, noe som utgjør en liten del av arbeidene. Klagenemnda mener innklagede tok et relevant hensyn da de så hen til hvilke arbeider morselskapet skulle utføre under kontrakten. Skal en underleverandør oppfylle et kvalifikasjonskrav knyttet til miljøledelsestiltak, må leverandøren synliggjøre at systemet faktisk vil tas i bruk ved utførelsen av kontrakten. Dette er heller ikke noe som kunne komme overraskende på leverandørene. Etter klagenemndas syn er innklagedes vurdering og konklusjon saklig og innenfor rammene for oppdragsgivers skjønnsutøvelse. Innklagede har ikke brutt regelverket i vurderingen av om klager oppfylte kvalifikasjonskravet.

Avvisning av valgte leverandør

- (44) Klagenemnda tar videre stilling til om innklagede brøt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandør.
- (45) Klager har for det første anført at valgte leverandør ikke oppfyller kravet til «*erfaring fra sammenlignbare oppdrag*». Klager viser til at valgte leverandør selv ikke har erfaring med eller kan utføre håndverkertjenester, og klager hevder at valgte leverandør ikke har tilbudt underleverandører til utføring av håndverkertjenestene eller til oppfyllelse av kvalifikasjonskravet om erfaring fra sammenlignbare oppdrag.
- (46) Det aktuelle kvalifikasjonskravet var at leverandøren skulle ha «*erfaring fra sammenlignbare oppdrag*». Dokumentasjonskravet krever en «*Beskrivelse av leverandørens inntil 3 mest relevante oppdrag i løpet av de siste 3 årene*». Det er ikke presisert hvilke fagområder oppdragene skal knytte seg til. Det gir innklagede en viss skjønnsfrihet knyttet til hvilke kvalifikasjoner og hvilken dokumentasjon som vil bli ansett tilfredsstillende. Det fremgikk samtidig av konkurransegrunnlaget at om lag femti prosent av leveransen ville gjelde håndverkertjenester.
- (47) Etter forskriften del II følger det ikke et krav om forpliktelseserklæring for underleverandører, med mindre oppdragsgiver selv har inntatt et slikt krav i konkurransegrunnlaget, se klagenemndas avgjørelse i sak 2022/924 avsnitt 49 følgende, med videre henvisninger.
- (48) Det fulgte imidlertid av konkurransegrunnlaget at dersom leverandøren støttet seg på andre foretaks kapasitet for å oppfylle et kvalifikasjonskrav, skulle det gis «*tilstrekkelig dokumentasjon på underleverandøren til å kunne godtgjøre at kravet er oppfylt*», og at «*dokumentasjon som viser at leverandøren faktisk råder over nødvendige ressurser hos angitte underleverandører for dette oppdraget*». Innklagede har dermed stilt krav om at leverandørene må dokumentere at de faktisk råder over nødvendige ressurser hos angitte underleverandører.
- (49) Valgte leverandør har i tilbudet skrevet at de alene oppfyller samtlige kvalifikasjonskrav, og at de ikke har søkt støtte hos andre for oppfyllelse av disse. Valgte leverandør har videre skrevet:

«For utførelse av oppdrag under kontrakten vil Optimera benytte underleverandør når det gjelder håndverkertjenester, Størst fleksibilitet oppnås ved å benytte ulike leverandører med kapasitet og kompetanse for det enkelte oppdrag.

(...)

Eksempler på underleverandører Optimera benytter fremgår av tilbudets oppførte referanseprosjekter».

- (50) Sitatet viser at valgte leverandør ville benytte underleverandører til utførelse av håndverkertjenester under kontrakten. Sitatet, og referanselisten som viser til tre prosjekter som inkluderer håndverkertjenester, synliggjør videre at relevant erfaring med håndverkertjenester var opparbeidet av underleverandører. Det er imidlertid ikke fremlagt dokumentasjon som viser at valgte leverandør faktisk råder over angitte ressurser hos underleverandørene til dette oppdraget, slik konkurransegrunnlaget stilte krav om.
- (51) På denne bakgrunn har valgte leverandør ikke dokumentert rådighet over underleverandører i tråd med konkurransegrunnlaget. Slik valgte leverandørs dokumentasjon var utformet, var denne rådigheten nødvendig for å vise erfaring fra sammenlignbare oppdrag. Valgte leverandør har etter dette ikke oppfylt kvalifikasjonskravet om erfaring fra sammenlignbare oppdrag.
- (52) Innklagede har på denne bakgrunn brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandør.
- (53) For det andre er det anført at valgte leverandør ikke oppfyller kravet til lærlingeordning. Det vises blant annet til at valgte leverandør ikke er tilknyttet en lærlingeordning for håndverkere.
- (54) Etter å ha mottatt spørsmål til kvalifikasjonskravet om bruk av lærlinger, endret innklagede kravet til at leverandørene kunne levere dokumentasjon *«på at det garanteres at tilbyder tilknytter seg lærlingeordning og ansetter lærling innen 6 måneds frist etter kontraktsinngåelse»*. Dersom kravet ikke var oppfylt seks måneder etter kontraktsinngåelsen, ble det opplyst at kontrakten kunne bli sagt opp. Det er for ordens skyld ikke anført at denne endringen var ulovlig.
- (55) Valgte leverandør har i tilbudet bekreftet å være tilknyttet en læreordning, at man har lærlinger ansatt i bedriften, at man vil stimulere underleverandører til bruk av lærlinger, og at man på forespørsel vil tilby lærlinger for eventuelle håndverkertjenester. Slik kravet til lærlinger var utformet etter endringen, i realiteten som et kontraktskrav, mener nemnda at valgte leverandør ikke skulle vært avvist på dette grunnlaget.
- (56) For det tredje har klager anført at valgte leverandør ikke oppfyller kravene til å ha et miljøledelsessystem, herunder at valgte leverandørs sertifisering ikke gjelder håndverkertjenester.
- (57) Tilbudet til valgte leverandør var levert av *«Optimera AS, lokal avd. Monter Øksnes»*, med organisasjonsnummer 967 013 056. Miljøsertifiseringen er utstedt til *«Optimera hovedkontor»*, med angitt samme adresse som Optimera AS og som ifølge regnskapsdokumentasjonen har samme organisasjonsnummer. Sertifikatet viser også til *«Hovedkontor for konsern og kommuner»*. Slik klagenemnda forstår dokumentasjonen, er valgte leverandør således samme selskap som det som har fått utstedt miljøsertifiseringen.

- (58) Klagenemnda mener etter dette at valgte leverandør gjennom dokumentasjonen av Miljøfyrtårnsertifikatet, har vist at de har et miljøledelsessystem.
- (59) Når det gjelder anførselen om at sertifiseringen ikke gjelder håndverkertjenester, viser nemnda til at det ikke er stilt krav om at miljøledelsessystemet må knytte seg til alle ytelsene som skal leveres under kontrakten. Det fremgår av sertifikatet at «*Virksomheten kan dermed dokumentere at strenge kriterier innen temaene arbeidsmiljø, innkjøp, energi, transport, avfall utslipp og estetikk er tilfredsstilt*». Sett hen til hvordan kvalifikasjonskravet og det tilhørende dokumentasjonskravet var formulert, mener klagenemnda at valgte leverandør har levert tilstrekkelig dokumentasjon for at kvalifikasjonskravet om et internt miljøledelsessystem var oppfylt.
- (60) For det fjerde anfører klager at valgte leverandør ikke oppfyller kvalifikasjonskravet til kvalitetsstyringssystem. Klager viser til at kvalitetssystemet til valgte leverandør ikke er tilpasset håndverkerarbeid.
- (61) Valgte leverandørs tilbud inneholder en bekreftelse på oppfyllelse av kvalifikasjonskravet, og en kort beskrivelse om eget arbeid med kvalitet i organisasjonen. Det er også lagt ved en systembeskrivelse av valgte leverandørs kvalitetsarbeid. Beskrivelsen viser til kvalitetsarbeidet i selskapet, herunder rutiner og krav som vil gjelde nedover til selskapets avdelinger. Selv om kvalitetssikringssystemet ikke omfatter håndverkertjenester, er beskrivelsen etter nemndas syn innenfor det som følger av kvalifikasjonskravet.

Avvik

- (62) Klager anfører videre at valgte leverandør ikke oppfyller kravet om å være godkjent til elektrikerarbeid. Da kravet står i kravspesifikasjonen, forstår klagenemnda dette som en anførsel om vesentlig avvik fra anskaffelsesdokumentene.
- (63) Valgte leverandør har ikke tatt forbehold mot kravet, og det er ingen konkrete holdepunkter i tilbudet som tilsier kravet ikke er oppfylt. Etter klagenemndas syn foreligger det derfor ikke et avvik. Nemnda påpeker likevel at kravet kun har betydning for en liten del av leveransen, og at et eventuelt avvik uansett ikke ville vært vesentlig.

Tilbakebetaling av gebyr

- (64) Bruddet som er konstatert over kan ha påvirket resultatet av konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 12.

Konklusjon:

Øksnes kommune brøt regelverket for offentlige anskaffelser ved ikke å avvise valgte leverandør.

Øvrige anførsler fører ikke frem.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Sverre Nyhus

Dokumentet er godkjent elektronisk